

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра теорії і методики початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

та ректорат

Ю. В. Загребний

Протокол № 6 від «19» лютого 2020 р.

№7719022020

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

**СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ
ПРИРОДОЗНАВСТВА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

підготовки бакалаврів
галузі знань 01 Освіта /Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньої програми Початкова освіта

Луцьк – 2020

Програма нормативної навчальної дисципліни «Сучасні педагогічні технології навчання природознавства в початковій школі» для підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта освітньої програми Початкова освіта 22 січня 2020 р. — 8 с.

Розробник: Рославець Р.М., доцент, кандидат педагогічних наук

Рецензент: Остапйовський І.Є., доцент кандидат педагогічних наук

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти протокол № 7 від 22.01. 2020 р.

Завідувач кафедри: _____ (проф. Пріма Р.М.)

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
протокол № 5 від 23.01 2020р.

Голова науково-методичної комісії факультету педагогічної освіти та соціальної роботи _____ доц. Антонюк В.З.

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету
протокол № ____ від ____ ____ 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(Денна форма навчання)

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Нормативна
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 013 Початкова освіта	Рік підготовки 4
Кількість кредитів 3	бакалавр	Семестр 8
ІНДЗ немає		Лекції 20 год.
		Практичні 22 год
Аудиторних годин 42		Самостійна робота 42 год.
Загальна кількість годин 90		Консультації 6 год.
		Форма контролю:залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання курсу «Сучасні педагогічні технології навчання природознавства у початковій школі» є розкриття сучасних педагогічних технологій та наукових концепцій особистісно орієнтованого навчання і виховання школярів молодшого шкільного віку, ознайомлення студентів з технологічним підходом в освіті, широким спектром педагогічних технологій через систему знань про основні нововведення, новації в початковій освіті, вихованні, управлінні; набуття студентами практичних навичок і досвіду здійснювати педагогічну діяльність у різних концептуальних системах; допомога студентам у професійному становленні.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

— формування у студентів уявлення про історію становлення й розвитку технологічної освіти; обґрунтування психолого-педагогічних умов формування в учнів початкової школи природознавчої компетентності на основі поетапного засвоєння різних видів знань;

— розкриття особливостей організації процесу навчання природознавства під час використання різних освітніх технологій;

— розкрити зміст та методику використання різних освітніх технологій у процесі вивчення природознавства.

— розвинути установки до: інноваційності; креативності; аналізу, синтезу; логічного мислення.

Міждисциплінарні зв'язки: Курс об'єктивно має міжпредметний характер, тому в його конструюванні забезпечено самостійне значення, оригінальний зміст, який не дублює соціального й науково-пізнавального матеріалу інших навчальних предметів. Водночас він є ядром виховного впливу на особистість дитини і органічно пов'язаний з системою знань, які передбачені іншими предметами, програмою позакласної діяльності, що забезпечить різнобічність та перспективність навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти такими **компетентностями:**

Інформаційна компетентність – здатність до набуття концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи, здатність до перманентного самозбагачення науково-практичними досягненнями в галузі освіти, володіння сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями; уміння користуватися друкованими та електронними джерелами інформації, опрацьовувати різні види інформації, обробляти її відповідно до цілей і завдань освітнього процесу.

Когнітивна компетентність – здатність до самореалізації та саморозвитку, готовність до постійного підвищення особистісного та професійного рівня.

Науково-дослідницька компетентність – здатність до провадження дослідницької та інноваційної педагогічної діяльності, володіння сучасними методами наукових досліджень в освітній галузі; уміння добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний матеріал; формулювати новизну наукового дослідження, узагальнювати та інтерпретувати його результати, проявляючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність.

Соціальна компетентність – здатність до критичного осмислення проблем у професійній діяльності та прийняття відповідних рішень, пізнавальної самостійності і соціальної активності; відповідальність за розвиток професійного знання та вдосконалення практичного досвіду.

Громадянська компетентність – усвідомлення своїх прав і обов'язків, використання

моделей поведінки, які відповідають нормам моралі і права, здатність критично мислити, приймати рішення, виявляти громадянську позицію у ставленні до природи, до людей.

Загальнокультурна компетентність – здатність сприймати духовно-моральні основи життя людини, досягнення національної та світової культури, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності, опановувати моделі толерантної поведінки та стратегії конструктивної діяльності в умовах культурних, мовних, релігійних та інших відмінностей між народами, різноманітності світу й людської цивілізації.

Інформаційно-комунікативна компетентність – здатність осмислювати, аналізувати та використовувати інформацію з різних джерел, користуватися різноманітною довідковою літературою, уміння здійснювати комунікацію у групі та в колективі.

Компетентності ґрунтуються на таких здатностях: аналізу, зіставлення та порівняння освітньо-педагогічних концепцій навчання природознавства в Україні; пізнання сучасних тенденцій природознавства та відображення їх у змістовому компоненті процесу навчання природознавства молодших школярів; моделювання професійної діяльності фахівця початкової ланки освіти на основі знань про сучасні підходи до організації процесу навчання природознавства у загальноосвітньому навчальному закладі; впровадження сучасних концепцій та інноваційних підходів до навчання мови і в педагогічний процес початкової ланки освіти; аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у галузі природничої освіти; критичного осмислення актуальних проблем та підходів до їх вирішення у навчанні природознавства та професійній діяльності.

Здобувач освіти (бакалавр) у результаті вивчення навчальної дисципліни засвоїть теоретичні аспекти педагогічних технологій навчання природознавства в початковій школі, види сучасних освітніх технологій в природничій освіті початкової школи.

Вони будуть вміти методично грамотно вибрати освітні технології для проведення уроку відповідно до змістових ліній освітньої галузі «Природознавство», формувати мислення та особистість учня відповідно до вимог програми із природничої галузі.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усь ого	Лек	Пр і	С а м ро б.	Ко нс ул .
<i>Змістовий модуль 1. Технологізація освітнього процесу курсу сучасні педагогічні технології навчання природознавства у початкової школи</i>					
Тема 1. Технологічний підхід в освіті. Педагогічні технології курсу.	8	2	2	4	
Тема 2. Технологія особистісно орієнтованого навчання і виховання	10	2	2	4	2
Тема 3. Технологія організації групової навчальної діяльності школярів: сутність, мета, завдання	8	2	2	4	
Тема 4. Інтерактивні технології навчання	7	2	2	2	2
Тема 5. Основи проектної технології. Технологія розвитку критичного мислення	10	2	4	4	
Разом за змістовим модулем 1	44	10	12	18	4
<i>Змістовий модуль 2. Індивідуальність вчителя і освітні технології.</i>					
Тема 6. Технології навчання у співробітництві.	10	2	2	4	1
Тема 7. Технології розвивального навчання.	8	2	2	4	
Тема 8. Суть, умови впровадження та використання технології формування творчої особистості.	9	2	2	4	1

Тема 9. Технологія проблемного навчання.	10	2	2	6	
Тема 10. Технологія колективного творчого виховання	10	2	2	6	
Разом за модулем 2	46	10	10	24	2
Всього	90	20	22	42	6

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Роль рефлексії у особистісно орієнтованому навчанні.
2. Роль і місце особистості педагога у реалізації різних підходів до навчання і виховання молодших школярів.
3. Особистісно орієнтована освіта і технології.
4. Розробити конспект уроку з природничої освітньої галузі з введенням у структуру уроку групових форм навчальної діяльності.
5. Історія виникнення технології організації групової навчальної діяльності школярів.
6. Понятійний апарат.
7. Підготувати фрагмент інтерактивного уроку в 4 класі.
8. Аналіз праць О. Адрелян, М. Войнштейна, О. Лабенко, Стіла Джінні, Мередіт Курта, Темпла Чарльза щодо розвитку критичного мислення молодших школярів.
9. Активізація пізнавальної діяльності учнів.
10. Культура розробки та впровадження педагогічних технологій.
11. Майстерність керування творчими роботами учнів.
12. Визначити спільні і відмінні особливості технологій розвивального навчання Л. Занкова та Ельконіна-Давидова.
13. Розробити план проведення колективно-творчої справи (за матеріалами виробничої практики).
Реферати:
— Колективна організаторська діяльність учнів.
— Колективна творчість у вихованні молодших школярів.
— Концептуальні положення технології КТС.
14. Аналіз праць А.С. Макаренка і В.О. Сухомлинського приклади педагогічної технології «Створення ситуації успіху».
15. Розвиток критичного мислення на уроках у початкових класах.
16. Впровадження індивідуально-диференційованого навчання (з досвіду С. Логачевської).
17. Технологія групової навчальної діяльності молодших школярів.
18. Інтерактивне навчання в початкових класах.
19. Застосування інформаційних технологій в початкових класах.
20. Особистісно орієнтоване навчання й виховання в умовах переходу на нову систему навчання.
21. Діяльнісний підхід у формуванні мотиваційної сфери молодшого школяра освітньому процесі.
22. Система роботи по використанню нетрадиційних вправ і прийомів для удосконалення навички читання молодших школярів.
23. Розвиток творчих здібностей молодших учнів на уроках та в позакласній діяльності.
24. Метод проектів на уроках в початковій школі (природознавство, українська мова, математика).
25. Впровадження ТРВЗ (теорія розв'язання винахідницьких завдань) в навчальний процес початкової школи.
26. Технологія організації рефлексії навчальної діяльності.
27. Технологія навчання у співробітництві.
28. Технологія шкільного уроку-діалогу.

6. Розподіл балів та критерії оцінювання

Поточний контроль (макс = 40 балів)											Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1											Модуль 2		
Змістовий модуль 1											Змістовий модуль 2		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	МКР1	МКР2	
4	4	4	4	2	2	4	4	4	4	4	30	30	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
67–74	D		
60–66	E	Задовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)
1–59	Fx	Незадовільно	

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

7. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Основи використання сучасних технологій навчання в процесі вивчення природознавства учнями початкових класів.
2. Сутність технології навчання як дослідження
3. Сучасні інновації в педагогічній технології навчання як дослідження
4. Характеристика основних видів диференційованого навчання
5. Методика використання диференційованого підходу при навчанні учнів розв'язуванню текстових задач
6. Пошук шляхів вдосконалення методики формування вмінь молодших школярів розв'язувати текстові задачі
7. Зміст, основна мета та завдання курсу сучасні технології викладання.
8. Зміст і структура курсу "Сучасні технології викладання методики"
9. Проблемне навчання у ЗВО.
10. Групові технології навчання у ЗВО.
11. Ігрові технології навчання у ЗВО.
12. Технологія проектного навчання у ЗВО.
13. Інтерактивне навчання у ЗВО.
14. Технології ситуативного моделювання у ЗВО.
15. Технології опрацювання дискусійних питань
16. Поняття та структура технології навчання у ЗВО.
17. Інтерактивне навчання. Організація інтерактивного навчання у ЗВО.

18. Методика демонстрування ілюстраційного матеріалу
19. Методика використання дитячої природознавчої літератури
20. Використання ділових та рольових ігор у навчальному процесі ЗВО.
21. Кредитно-модульна (рейтингова) система навчання у вищій школі.
22. Інформаційні технології навчання у ЗВО.
23. Які класи педагогічних технологій виділяють за рівнем застосування у ЗВО.
24. Загальна характеристика форм організації навчального процесу у вищій школі.
25. Лекції та методика їх проведення.
26. Семінарські, практичні та лабораторні заняття у вищій школі і методика їх проведення.
27. Методика організації та проведення індивідуальних занять, консультацій.
28. Самостійна робота студентів у вищій школі.
29. Навчальна та виробнича практика студентів.
30. Контроль навчальної діяльності студентів: функції, принципи, види та форми. Оцінка і оцінювання у вищій школі, засоби діагностики.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Адрелян О. Загальнопізнавальні вміння як компонент критичного мислення молодших школярів // Рідна школа. -2001. -№4.
2. Бондарева К.І., Козлова О.Г. педагогічний аналіз інноваційної діяльності вчителя. – Суми, 2001.
3. Беспалько В.П. Слагаемые педагогической технологии. –М., 1995.
4. Буркова Л.В. Педагогічні інновації та їх діагностична експертиза: Теоретичний аспект. –К., 1999.
5. Вайнштейн М. Критичне мислення як основа демократичного навчання // Рідна школа. -2001. -№4.
6. Волинець А.Г. Сучасні педагогічні інновації і школа майбутнього // Рідна школа. - 1993с. -38. –С.30-32.
7. Гін А.О. Прийоми педагогічної техніки: Вільний вибір. Відкритість. Діяльність. Зворотній зв'язок. Ідеальність: посібник для вчителів. –Луганськ, 2004. -84с..
8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. –К., 2004.
9. Дичківська І.М. Розвивати інтелектуальну обдарованість // Палітра педагога.
10. Карасик А. Структура і методика інтерактивного уроку в початковій школі // Початкова освіта. – 2003, №7, с.2-5
11. Лабенко О. Розвиток критичного мислення в середніх загальноосвітніх закладах // Рідна школа. -2011. -№4.
12. Лесіна О.В. Інноваційні технології в початковій школі. – К., 2016
13. Педагогическое мастерство и педагогические технологии: Учебное пособие / Под ред. Гребенкиной Л.К., Байковой Л.А. – 3-е изд., испр. и доп. –М.: Педагогическое общество России, 2010. -256с.
14. Садкіна В.І. 101 цікава педагогічна ідея. Як зробити урок. –Х.: Вид. група «Основа», 2008. -88с.